

iamb la cu a del ca vall
 A A T A | A A T
 ciu tat de Vic lo por ta ven
 A T | A T | A A T A

Pàgina 33

Activitats 7

Ortografia de les vocals

1. Piràmide, fase, barbàrie, higiene, símptoma, amable, selva, espècie, imatge, base, feble, coure.
2. Pirates, poetes, ciclistes, amables, nobles, estúpides, estudioses, pobres, alegres, malaltes, selves, negres.
3. Feien, beure, vine, perden, témer, tenia, omple, corre, estimaven, obre, coure, passa.
4. Piragües, arrugues, coques, granges, caces, roques, mitges, places, enveges, llengües, platges, piques.
5. Taulell (taula), febrada (febre), cademat (cadena), peüc (peu), setantena (setanta), enramar (ram), llampec (llamp), caixer (caixa), espartenyà (espart), teulada (teula), taulada (taula), carter (carta), enredar (ret).
6. Trauràs, treia, trauria, naixies, jauré, sabia, faria, cauria, haviem, hauràs, seuria, resar.
7. Lloable (lloo), format (forma), follia (foll), sufocant (foc), retolador (retola), bufetada (buf), fortalesa (fort), cortesia (cort), joventut (jove), dolcesa (dolç), brutícia (brut), curset (curs).
8. Collia, escopirà, sortia, tossiu, tossim, cosim, vulguem, pugueu, tossirem, tusso, cuso, cullo.
9. Esquitxos, arabescos, talossos, nombrosos, espumosos, fixos, gustosos, fluixos, grotescos, guixos, repassos, confusos.
10. Pateixo, perdo, continuo, sofreixo, espero, acabo, suo, desitjo, lloo, canto, sento, dormo.

Pàgina 34

Les oclusives a final de síl·laba o mot i les grafies b/v

11. Resposta personal. A tall d'exemple, proposem aquestes oposicions fonològiques:
  - *beu*: peu, seu, reu, riu...
  - *cosa*: nosa, rosa, posa, copa, coca, toca...
  - *pou*: bou, sou, nou, tou, cou...
  - *bala*: pala, cala, sala, tala, bola, bassa, bata...
  - *dos*: tos, mos, vós, fos, Pol...
  - *do*: to, so, no, por...
  - *teu*: meu, seu, lleu...
  - *bes*: pes, res, rés, tes, bol, val, bel/vel...
  - *gas*: cas, nas, pas, gos, gol...
  - *pis*: lis (herba), pis, sis, pas, pes, pus, pal, pel, pèl...
  - *barra*: parra, bassa, banya, bala...
  - *tona*: fona, mona, lona, topa, tota...
12. Cap, rep/ret/rec, sec/set, equip, sot/soc, prat, drap/drac, bec, poc/pot, sac/sap, cop/cot, bot/boc, frec/fred, cuc/cub/cup, tap/tac, suc.
13. Pedagog, estrateg, quietud, inutilitat, solitud, lentitud, absurditat, ingratitud, claredat, brevetat, nord, ciutat, actitud, lògic, blanc, groc.
14. Resposta personal. Suggerim aquests derivats: capcabota, poruc-porugament, nebot-renebot, estrep-estrebada, abric-abrigar, sap-saber, concepc-concebut, salut-saludable, cuc-cuquet, llop-llobatò, cup-cupatge, pic-picada, grup-agrupament, plat-platerada, pop-poper, ruc-rucada.
15. Tard (tardar), naufrag (naufragar), cert (certesa), just (justícia), record (recordar), tap (tapar), perd (perdre), bisíl·lab (bisil·làbic), càstig (castigar), toc (tocar), verd (verdor), acord (acordar).
16. Grec, amic, vinc, llampec, bec, dec, tinc, turc, càrrec, porc, Marroc, ànec.
17. Rebedor, adjectiu, **Ter**ció, atlàntic, destorbar, advertitat, obtenir, vagabund, apte, profund, miracle, subestimar.
18. Aprovar, taverna, savi, covard, mòbil, rebolcar-se, núvol, espavilat, cavalleria, gravar, bolet, avorrit.

19. Embenar, empipava, enviar, canvi, ennuvolat, embigar, terrible, movia, bevia, prova, inamovable, anàvem.

20. Resposta personal. Proposem:

- *ball* (de ballar)/*vall* (depressió entre muntanyes).
- *bel* (crit de l'ovella)/*vel* (tros de roba).
- *bellesa* (conjunt de gràcies)/*vellesa* (qualitat de qui té una edat avançada).
- *vena* (tira de fil que es posa en una nafra)/*vena* (vas sanguini).
- *beure* (engolir un líquid)/*veure* (percebre per la vista).

Les fricatives z, s, ss, c, ç

21. Zebra, trapeziforme, zoòfil, pinzell, transacció, zenit, pisos, transitar, zonal, ximpanzé, basar, casolà.

22. Asimetria, pressuposar, progressos, assolellat, ressorgir, sobresou, disfressa, bisil·lab, arrossada, cassola, raça, caçadora.

23. Felices, forcejar, audaçment, places, vences, consciència, excepció, civil, trossos, forçut, ocell, alçada.

24. Acció, rossa/rosa, polsós, sucosa, llacet, sivella, Eivissa, passada, cerveseria, alceu, vernissos, promesa, alternança, grisor, classe, zero.

25. Bronze, temença, sotsobrar, falsa, matisos, succeir, dansar, pinça, sentinella, massís, músic, oci, cervesa, camisa, casa/caça, pansa.

Les fricatives j/g, x/ix, tj/tg, tx/ig

26. Projecte, rajava, ragin, majestat, girafa, fregir, ajuda, pluges, boxejar, injecció, taronges, albergínies.

27. Xina, boxejar, guix, peixateria, punxa, maduixot, reixa, Cuixà, angoixa, calaixos, xut, xocolata.

28. Burgèsia, jaiem, Jeremies, ginebra, bruixa, lleixiu, llegiem, queixa, creix, baixada, coix, xerro/gerro.

Pàgina 35

---

29. Mitjó, mitges, metge, jutge, fetge, jutjar, pitjor, platges, rellotgeria, petjada, Sitges, llotja.

30. Esquitx, bateig, raig, cartutx, maig, fuig, empatx, desig, escabetx, mareig, rebuig, safareig.

31. Sandvitx, mengen, emborratxa, coixeja, subjecció, greixós, anxova, angoixa, enginyer, garatge, bogeria, passegem.

Els sons geminats i les grafies m/n + f/b/v/p i x

32. Amfiteatre, emfasitzar, fanfarró, xamfrà, amfibi, pamfletari, amfitrió, inferior, inflar.

33. Canviar, circumval·lació, premsa, immensitat, omniscient, immòbil, tanmateix, commutar, tramvia.

34. Immens, connectar, commoure, tarannà, gemma, gamma, innecessari, immoble/innoble, innocent.

35. Adhesió, adhesiu, additiu, addicta, addicional, adherent, addenda, adepte, adduir.

36. Promptitud, redempció, símptoma, temptejar, exempta, presumpció, assumpció, maltempsada, impremta.

37. Bala, il·lustració, il·lès, galàctic, rebel·lia, mil·limetrat, mil·lenari, imbecil·litat, metàl·lic, cancel·lar, il·lustrat, il·lusió, cel·la, pupil·la, goril·la, parcel·la, tranquil·litat, cavil·lar, tela, vela, pela, varicel·la, destil·lar, vacil·lar, clorofil·la, paral·lel, elecció.

38. Sintaxi, marxista, exorbitant, taxació, exclamar, èxit, luxós, exhibició, vexar, indexar, exercir, examen, exili, píxel, planxa, calaixera, xofer, taxista, punxó, exacte, eixut.

Sintaxi [gz], marxista [ks], exorbitant [gz], taxació [ks], exclamar [ks], èxit [gz], luxós [ks], exhibició [gz], vexar [ks], indexar [ks], exercir [gz], examen [gz], exili [gz], píxel [ks], planxa [ʃ] (so fricatiu palatal sord), calaixera [ʃ] (so fricatiu palatal sord), xofer [ʃ] (so fricatiu palatal sord), taxista [ks], punxó [ʃ] (so fricatiu palatal sord), exacte [gz], eixut [ʃ] (so fricatiu palatal sord).

Les grafies r, s, x i d en els mots compostos

39. La solució és:

- *penya-segat*: per no haver de doblar la s.
- *sud-est, nord-asiàtic, sud-europeu*: perquè es continuï fent sord el fonema /d/.

- *poca-solta*: per no haver de doblar la *s*.
- *cama-sec*: per no haver de doblar la *s*.
- *escura-xemeneies*: per no haver d'escriure'l amb *ix*.
- *Penja-robres*: per no haver de doblar la *r*.
- *para-sol*: per no haver de doblar la *s*.

La grafia h

40. Harmonia, truà, inhumà, **eh!**, ui!, exhaurir, hexàgon, hipòtesi, conhort, ermità, adhesiu, hereu.

Ortografia catalana i castellana

41. Rancor, treballar, nedar, meravella, avaria, resplendir, avaluació, arravatament, Empordà, vernís, néixer, ambaixador.

42. Avorriment, **basc**, taverna, mobilitat, pavelló esvelt, sivella, cavall, rebentar, rebolcar, trobador, prova, avi, rovelló, haver, covard.

43. Adherir, subhasta, **ah!**, avui, **oh!**, orxata, ou, **hostal**, **ahir**, hivern, exhaurir, prohibir.

Pàgina 37

Activitats 8

1. Timpà, hispanoamericà, humit, hostil, seran, interval, iber, míssil, període.
2. Rubèola, estrènyer, oboè, deixés, Pèricles, gairebé, anéssim, rèptil, tèxtil, violència, només, llàntia.
3. Això, sòlid, història, raó, rovelló, precisió, córrer, termòmetre, capgròs, arròs, Agnès, després.
4. Però, neolítica, timó, importància, matí, títol, inèdits, també, poètica, referència, conseqüències, línia, cafè, explícita, fònic, Sarrià, poètiques, pètria.
5. Caràcter, exposició, francès, vàlid, perquè, relació, allò, ultramarí, país, més (quantitatiu), instal·lació, dèiem, circumferència, manifestació, Perpinyà, il·lustració, interès, camí, cadascú, portàtils, Eulàlia, conlocatòria, paradís, família, gràcies, racó, anglès.
6. Déu (divinitat), fèu (fer), fôra (ser), sí (afirmació), bóta (recipient), véns (venir), pèl (substantiu), vés (anar), ós (animal), mòlt (moldre), món (substantiu), dóna (donar).

7. Llengua, llengües, obliqua, obliquès, paraigua, paraigües, veies, guant, guants, ambigua, ambigües, quantitat, pingüí, freqüència, conseqüència, pair, qüestió, llaut, agraïa, agraïem, produïa, produïem, duien, maleïes, Raül, peüic, raïm.

8. Reduït, duia, país, lluïem, agraïa, dúiem, països, de-duirà, agrair, canviï, Lluís, copiïis, conduïssis, Lluïsos, traït, diürn.

9. La resposta és: La universitat, l'Urgell, l'institut, l'Anoia, el iode, la hiena, l'Índia, l'hulla, l'únic.

10. L'ONU, la anormalitat, la una, l'hora, la u, la efa, l'eina, l'onze, la o, la asimetria, l'avi, la hac, l'una (en la correlació "l'una ... l'altra ..."), l'escola, l'hoquei.

11. Els alumnes i les alumnes han de ratllar: *del avi, ve del hort, de hora en hora, de avui a demà, un full de ingrés*.

12. La solució és:

- *sud-est, nord-oest, nord-americà*: amb guionet perquè el primer compost és un punt cardinal. A més, per continuar pronunciant sord el fonema /d/.
- *no violència, no catalanoparlants, expromès*: sense guionet perquè estan constituïts amb un prefix.
- *Fisicoquímic, sociopolític*: sense guionet perquè són compostos.
- *nyam-nyam*: amb guionet perquè és una repetició.
- *vetesifils*: sense guionet segons la normativa de l'IEC.

13. Vint-i-dos, deu mil cinc-cents seixanta-set, dos-cents trenta-dos, un milió vuit-cents noranta-set mil nou-cents vuit, mil tres-cents quaranta-tres.

14. Cinquè/cinquena, dos-cents quatre/dos-cents quatrena, onzè/onzena, mil nou-cents noranta-vuitè/mil nou-cents noranta-vuitena, vint-i-tresè/vint-i-tresena.

Pàgina 39

Activitats 9

1. Una solució possible és: *L'Àlicia començava a estar cansada de seure al costat de la seva germana, al marge d'un riu, i de no tenir res a fer. Havia donat un cop d'ull al llibre que llegia la seva germana, però no hi havia dibuixos ni diàlegs. "I de què serveix un llibre –va pensar l'Àlicia– sense dibuixos ni diàlegs?"*